

M. A. Akşit Koleksiyonundan

Bölüm 1

1

Göçmenlerin evlerine dönüşü de göçtür: Genel Bakış

Returning to home as back migration is also an immigration process: General Perspective

M Arif AKŞİT**

*Evinize yeni alınan eşya bile değişim sağlarken, yıllar sonra evine dönmek göç boyutu olmaktadır.

** Prof. Dr. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji Bilim Dalı, Pediatri Genetik

xx

Tatile gittikten sonra eve dönünce, havanın soğuması, bir ısıtıcı ihtiyacı ve kazak veya diğer koruyucu giysi giyme mecburiyeti insanı bir yabancılık hissetmesine neden olur. Çünkü, giderken hava sıcak olup, birçok şey açık ve dışarıdadır.

Hayati tehlike boyutu ile göçenler için, bıraktıkları evler başkası yerleşmiş veya yerleşme bile harabe haline gelmiştir. Komşular değişmiş, ortam ve boyut farklı olmuştur. Uyum sağlamak oldukça zor olacaktır.

Eğitim için gittiğiniz yerde bile, eski yere dönmek zordur. Asistan iken bulunduğunuz yere profesör olarak gitmek yanında, başkaları artık o serviste çalışmakta, tanıdıklarınız olmamaktadır. Kendinizi tanıtmamız imkansızdır, rakamlar ve yayınlar değil, sohbet önemlidir. Bu açıdan tanışmak için çay sohbeti önemli yer tutacaktır.

Emekli olduktan sonra bile, kendi kurduğunuz servise gitmek yine tümünden değişmiş bireyler yönetmektedir. Eski tanıdıkların ise artık aktif görevde olamazlar.

Kendi yapım itibariyle, sabah evden çıkarken bir yere gitmek göç derim, dönüşte de yine göç olacağı algısı içinde olurum. Değişim esas ve doğaldır diye kabul ederim.

Sevgi ve bunun üzerine yapılandığınız zaman, sizin hakkınızda bilgiler daha önce gidecektir. Gelenler söylenilen gibi doğru mudur diye sorgularlar. Her bireye selam verdiğiniz, onların hatırını sormanız ve onlarla sohbet etmenizin nasıl olacağını merak ederler.

Bu yerin kurucusu, ailenin babası olsanız bile geçen süre sizi yabancı kılmaktadır.

Yabancılıktan kurtulmak için ve çevreyi yabancı olarak görmemek için sevgi temelinde olmak şarttır. Yurtdışı kongre toplantıları için Dedemin bir sözü vardır. “*Senin bastığın yer senin Vatanındır, Evren insanların Vatanıdır, ülken ise senin varlığını sağlayanıdır*” demiştir. İlave olarak “*sen bir bayraksın, bulunduğun yerde dalgalanman gerekir. Kanın Albayrak rengi, sen bir yıldız, idealler ve projeler de hilaldir, bu nedenle bayraksın, dalgalanmalısın*” demiştir. Yabancı yer değil, kendini Vatanda hissetmek bir güç vermektedir.

Ayrıca ilk, orta ve lise de İngilizce ağırlıklı eğitim görmüş olarak bize söylenen “*siz tercüme değil, doğrudan beyinden kaynaklı konuşmalısınız*” denilmiştir. İngiltere’de Genel Cerrahi Stajında, 1970 yılında, konuşulanları tam anlamıyorum demekte idim. Safra kesesinde T tüpü nedeni ile yatakta yatmak zorunda olan İngilizce Akademik öğretmen olan hastam benim ile öğleden sonra 2-3 saat konuşmak, sohbet etmek istedi. Durumu anlatınca, “*sen doğrudan İngilizce konuşurken, onlar sokak veya konuşma lisanı kullanıyor ve bu nedenle anlayamıyorsun*” dedi. Örnek olarak birisi bana “*what’s watch?*” dedi. Cevap olarak “*Do you mean that what time is it?*” Dedim. Kızdı ve uzaklaştı. Yeni saat almıştım ama ceket içinde gizli idi. Öğretmen kendisine kızmış dedi. Bana “*speak as you are, in proper English*” diye tembih etti. Bu durumu öğrenen Tıp Fakültesi öğrencileri benim ile İngilizce konuşma taleplerini de daha sonraları kıramadım.

Bu Dergide, makaleler halinde olaya kültürel bakış ile, doğal boyutun sevgi temelinde insanlık olunca iletişim ve ilişki kurulabileceği, arada olan tercümanların kelime ve kelime değil, empati ve anlayış ile müjdeli bir boyuta sokarak oluşturmasını isterim. Eğer kelime olarak bakarsanız “*Danışma*”, tercümesi “*don’t danış/not take any information*” olmaktadır. Nitekim bir sefer bir yere girdim, bir yabancı dolaşüyor, sordum 15 dakikadır burada dediler. Sebebini sorunca, müdüriyete gidecekmiş, “*Danışma kelimesine lügatte bakınca sormadım*” dedi. Orada oturan erkek idi ve çok kaba görümlü idi. Söyleyince “*müdür ilk katta olur, sormaya bile gerek yok ki çıksa idi*” diye cevap verdi. Hakikaten bu kişiye danışman olarak bakmamalı diye düşündüm.

Konumuz göçmenlerin evlerine dönüş ise, onlara sevgi ile insanlık boyutunda güvenlik ve gelecek ve şimdiki kararlarından emin olmalarını sağlamak ile bu işin çözülebileceği algılanmalı ve bu farkındalık için eylemlerimize yansımalıdır.

Özet

Göçmenlerin evlerine dönüşü de göçtür: Genel Bakış

Amaç: Bir yere giden kişi kendisini götürmektedir, kendi farkındalığında, kendi kişilik boyutunu algılaması önemlidir. Bu Makale ile bireysellik konusunda bir değerlendirme yapılmaktadır.

Dayanaklar/Kaynaklar: Kaynaklar temelinde irdeleme yapılmaktadır. Kaynakların İngilizce sunulması ve olduğu gibi verilmesi ile doğrudan düzenleme yapılmadan, geniş anlamda irdeleme olanağı olmasını sağlamak açısından öne alınmıştır. Yorumlar Yazara aittir.

Giriş: Öncelikle kendimizi tanımak, yeteneklerimizi saptamak, kişilik boyutu ile, bireyselliği fark etmek önemlidir. Hastalıklar konusuna girilmeden, irdeleme yapılmaktadır. Başlıca konular: birey olarak kendimiz, kendi algılarımız, bilinç durumu, gerçek benlik ile yalancı benlik boyutu, kendini irdelemek, değerlendirmek, kendine özet olarak bakışlar, toplumun koydukları kurallar, belirli sayıda iyilikler, ölümcül günahlar, kişilik tanımlama politikası, farkındalık nedir gibi hususlar kaynaklar ile irdelenmektedir.

Hukuk, haklar demektir, yazılı kanun ile saptanmadıkça, suç tanımına girmemelidir. Ortak akıl, jüri yaklaşımı adalet değil, toplum kuralını işletir. Birçok inançta söylenen gerçekte suç/günah olamaz. Olumsuz olan boyutlar ile bir kişilik irdelemesi yapılmaktadır.

Genel Yaklaşım: Her birey farklıdır, kendi kişisel hakları vardır, bu Kamu, Kurum ve kuruluşlardan da korunmalıdır. Ancak bazı gruplar, tarikatlar koydukları kendilerine göre kurallar ile bir sanal yapı oluştururlar ve kişileri zorlarlar. Dinde, inançta zorlama olmamasına karşın, grup oluşması için öngörülür.

Başlıca boyutlar: Kaynaklar temelinde kişilik ve benlik irdelenmektedir.

Yaklaşım: Yaşamamızda her an ve her zaman farklı bir güne uyanırız, bir nevi göç durumunda olup, şahitlerde biz olmaktadır.

Sonuç ve Yorum: Her gün bir yaşama başlıyorsak, bir nevi göç olup, benlik yanımızda ise, benlik konusu irdelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Göçte; benlik, kişilik, farkındalık boyutu

Outline

Returning to home as back migration is also an immigration process: General Perspective

AIM: If you go to somewhere, the place is differing, thus, you are, yourself is the one being with you. Awareness of the personality is the concept, as evaluated in this Article.

Grounding Aspects: The Author makes the evaluation upon the references, as given directly in English, as noticed the exact indications, for wider evaluation can be confirmed.

Introduction: First, we must authorize ourselves, our behavior, effectivity, as a personality awareness. Thus, the main subjects are, our own personality individualism, not considered the diseases, self-awareness, myself, self-perception, self-consciousness, true and false self, self-assessment, outline of self, and some virtues as: nine noble virtues, seven virtues, seven death penalty, in order to self-efficiency, personal identity, right to personal identity, identity politics, awareness, being in law, as improper situations behaviors.

Thus, justice is not common sense, regulation cannot be in punishment facts, so, if not written on law, people has right to do.

General Considerations: Each personal has civil liberties, has right to do, even justice must save and protect form governmental an institutional factor to a person, individually. By making regulations, for pressures and being close together is not on law.

Proceeding: Under references, the individuality is discussed.

Notions and Conclusion: Each morning we wake up a different but similar place, so it is a migration, thus, we are the witness, so personality and individualism must be on fact and aware of this. We bring ourselves too, at everywhere.

Key Words: Individualism, personal identify, aware of ourselves.

Giriş

Pamukkale Kurucu Rektör olarak gittiğim Üniversitede, yap-işlet-devret modelini Doğramacı/Tepe inşaat grubu ile yaptığımız eserler üzerine, Amerikan Sefaretinden incelemeye gelenler oldu, onlara net karın dağıtımını yanında, hizmet odaklı yaklaşımlar olduğu boyutu gösterilmiştir. Okul 9200 metrekare kapalı alanlı 3,5 milyon Dolara projelendirildi, ODTÜ projesi 9100 metrekare 12 milyon Dolar idi. 3 ay 2 mimar ile çalışma sonucunda kare

odalar ile bu fiyat indirimi sağlandı, dikdörtgen için yapı masrafı artmakta idi. İnşaat maliyeti içine masa, sandalye için malzeme konuldu, atelyede tek kişilik sıralar yapıldı. 4 yıl vadeli olmak üzere, yılda iki ödeme ile bu halledildi. 250 öğrenci olması ile maliyet ödenebilecek iken, öğrenci sayısı hizmet sürdüğü için 475 öğrenci oldu.

Net kar, %25 amortisman, %25 ek yeni yapım işleri, spor salonu, yemekhane ve kütüphane hizmetleri, %30 öğrenci hizmetleri, %10 ücret indirimi, ücretsiz yaklaşım ve geri kalan da masraflar için yedek akçe olmakta idi.

Başarınca ikinci sefer bizzat Marc Grossman geldi, 4-5 saat konuşuldu, üçüncü gelişinde mali açıdan 1 + 5 milyar Dolar hazineden çıktığı ve sonra da 30 milyar proje ödemesi olacağı ama sadece benim denetim olursa verileceği söylendi. Yeni proje hazırlarken, ayrılmak zorunda kaldım. Bu Makale temelde Marc Grossman ile yaptığım konuşma temelinde oluşturulmuştur.

6 aylık iken Babanızın Milletvekili olması nedeniyle Ankara'ya taşınıyorsunuz. İlişkiler ve akrabalar olsa bile artık siz o bölgenin değil, uluslararası yetişmiş bir varlıgsınız. Nitekim ilk sefer gittiğimde tüm gören elemanlar kaçmış, sadece müdür bana gelip hoş geldin demiş, elini bile uzatmaktan çekinmiştir. Yaptığım şey, kaçanların peşinden kalorifer dairesine inip ellerini sıkmak oldu. Tabi ellerini arkalarından alıp sıkmak için zorlandım. *Size nasıl elimi uzatabilirim, ben haddimi bilirim* dedi.

Buna mukabil öğrenci kantini için çelik çaydanlık ve takım alalım dedim. Hastanede 7 yıl satın alma müdürü ve 2 yıl işletme müdürü olarak çalıştığım için, gelen kâğıda imza atmadım, yanıma Hukuk Müşaviri ve Genel Sekreteri ile gittim. Tahmin ettiğim gibi, alüminyum ve en ucuz malzeme idi. Devleti zarar sokmanın cezası 10 yıldan başladığı, incelemiden imzalayan satın-alma ve muayene komisyonlarının ihtar ile düşürüldüğü ve iade ile firmaya devleti zarar sokma nedeniyle bu durumu Bakanlığa iletileceğini ileterek, ilgili üst amirlere söyledim. Cevap "*biz sizinle akrabayız, yapamazsın, seni rezil ederim, firmaya iade edersem de rezil olurum*" dedi. Hukuk Müşavirine daha önce de Eskişehir'de yaptığım bir işlem, beni tanımaları gerekir dedim. Fiyat farkı da ödenmeyeceği, vermez ise şikâyet doğrudan yapılacağını belirttim. Sonuçta 3 defa satın-alma ve muayene komisyonları değiştirildi. Memur ise akıllandı ve bir daha yapmadı, firmadan da biraz zorla çelik çaydanlıkları getirtti.

Benzer durum Kurucu Rektör olarak atanma ile birlikte, akademik kadro oluşması açısından, yurtdışı doktora programları açıldı. 60 kişi fakültelerin Bilim Dallarına göre gönderilmesi söz konusu olmuş, bizden ise 58 kişi başvurmuştur. Tümü gönderildi, ayrıca benzer durum Eğitim Vakfı kurularak 22 Tıp Fakültesi elemanı doktorlarda gönderildi.

En büyük kaygı, geri dönmemeleri olmuştur. Yeni kurulan, imkânı olmayan ve kısıtlı olan bir yere kim geri göçü yapar diye irdelemeler olmuştur. İki kişi hariç, evlendiler orada kaldılar, tümü geri dönmüştür. Her ay düzenli olarak onların hal ve hatırları Rektör tarafından ıslak imza ile mektup gönderilmiş ve ayrıca ailelerden maddi kaynaklarda ücretsiz olarak onlara iletilmiştir. Kişisel yazılarda kişisel olarak ıslak Rektör imzası ile, ekte gereken evraklar ile birlikte yanıtlanmıştır.

Gittiği yerde uzaklık gönülden uzaklıktır sözü ile onlara bizlerle birlikte oldukları, Üniversite haberleri yanında ailelerden gelen iletilerde gönderilerek iletişim sağlanmıştır. Telefon ile görüşmek istediklerinde bizi arar kapatır, biz onları arar, gerekirse saatlerce konuşma yapılırdı.

İnsanın içinde bulunduğu kültürel yapı iletişimde öne çıkmaktadır.

Temel olan sevgi ve insanlık denildiğinde, bunun adalet ve birey hakları temelinde olması gerektiği de ayrıca eklenmelidir.

Kültürel Yapıya Göre Sınıflama ¹

Göç olgusunun her bir kültürde algısı farklıdır. Bunlar irdelenmeye çalışılacaktır ancak dikkat edilmesi gereken, zamanımızda karma kültürel yapı olduğu için birey bu yapı içinde kalıpta olması beklenmez. Farklı kültürel yapıdan da faydalanmak istemektedir ve bunu bilerek değil, isteği üzere yapar.

Başlıca kültür tipleri

Temel yapı teknolojik temelinde yapılandığı anlaşılacaktır. Bireyler bu yapıyı ve sistemi kullanmak için yapılanmak zorunda hissederler. İlk planda onları memnun eder görünebilir ama bir kalıba girmek onların kişiliğini zedeler. Bu açıdan istedikleri ile uyum ve adaptasyon sağlanarak onlara hizmet olarak sunulmalıdır.

Eskiden hamburgere karşı olanlara, özel köfte olarak, Mehmet Usta Köftesi olarak sunulmakta idi. Malzemeler aynı ama adı farklı idi. Kim ne isterse ona göre talep ederdi.

Akşam yemeği imkânı olmadığı için kantin ve kafeterya hizmeti sunulmakta, kutu Kola 2,5 lira iken 1 liraya, daha sonra günde 9 bin adet satılınca fiyatı indirdiler 75 kuruşa verildi.

Hocalar kendilerine geç geldiği iddiası olunca, teneffüste onlara hazırlanıp, sıcak büyük kavanozda bekletilerek verildi.

Pınar ürünlerinden geldiler, Babamın arkadaşı imiş sahibi, en düşük fiyata bize sundular ve aldık, sonuçta büyük bir talep patlaması oldu. Öğle yemekleri de üstün kalite geldi.

Rektör olarak çöpe bakıyor ve bir keresinde makarnaların atıldığını gördüm, nedeni kurtlu makarna olması idi. Tanınmış marka olmasına karşın, firmanın atığını alan bize sattığı anlaşıldı. Kalite bu sayede düzeltilmiş iken, Pınar et ve diğer malzemeler ile mükemmel olmuştu.

Kültürel açıdan önemi; aileler geldi, zengin ve sosyal sınıfı yüksek olan çocukların aileleri, bizim çocuklara niye yeme hakkı tanınmıyor diye sordular. Daha fazla ücret ödeyelim diye teklif getirdiler. Sorun nedir diye bilgi alınca, zamanında başvurmadıkları için fiş verilmemiş ve bu nedenle yeme hakları olmadığını belirttiler. Aileler bu hakkın sosyal ve kültürel açıdan alındığı görüşünde olmuşlar, memnun oldular, zaten yarı yıl gelmişti, hemen başvurular. Bir konuda hak ediş olabilmek için başvuru yapmak, serbest, kişinin idaresi ile olması durumunu belirttim. Ücretsiz kontenjanı %10 olduğunu ifade ederek, bunun dolmadığı yaklaşımı ile, yasak ve sınırlama değil, serbest talep ve ona göre mal ve hazırlık yapıldığını belirttim.

Daha önce yılda 50 milyon olan ciro, 1,5 trilyon olmuştu. Piyasanın 1/3 fiyatına hizmet sunuldu. Net kar da öğrencilere hizmet olarak sunuldu.

Kantin, kafeterya oturulacak ve sohbet edilecek yere dönüştü.

Ekonomi bilimi kültürel açıdan ucuz vermek olarak görmüştür. Kabile ve Tarım kültüründe sahip olmak yeterli ve ücretini ödeyen sahip olur ve zengin paylaşmalı esasında olmuştur. Endüstri kültüründe ise kalite ve kazanç öne çıkmıştır. Yüksek Teknoloji kültüründe ise; etkinlik, verimlilik, bulunabilmesi, satın alınabilmesi ile ekonomi tanımlanmaktadır. Birey Hakkı temelinde ise memnuniyet yaratmak olmuştur. Kantin yaklaşımını aileler anlamış görünmediler. Bana benim kazancımı sordular, memnuniyet benim kazancım dedim. Ekonomide temel sorgu memnuniyet kazanmaktır dedim. Kültürel farklılık diyemedim.

Kültürler

- 1) **Kabile Kültürü:** Bu kültürde göçmen olmak doğal yapıdır. Aş ve iş nerede ise oraya göçerler. Amerika 676 kabileyi toplayıp, Mısır ve Suudi Arabistan denetiminde olmaları için maddi imkân sağlayacağını söylemiş ama tümü Türkiye demişlerdir. Onlarla düşman değil misiniz sorusuna da evet ama biz ne zaman genişlemeyi silah ile yapmak istersek karşı çıktılar, şimdi varlığımız başkaları tarafından tehdit altındayız, yerlerimizden sürüldük, bunu ancak Türkiye düzeltir. Nitekim Papa ve Museviler üstün ödülleri Cumhurbaşkanına onları koruduğu için verilmiştir. Ülkemiz kanunilik ilkesi içindedir. Suçlar bellidir, zarar ve zulüm yapmayana dokunulmaz, kendileri bilirler. Diğer ülkeler gelenek (Arap Ülkeleri), Batı da ortak akıl/Kamu vicdanı diyerek jüri kararı verir, bizde hâkim vermektedir. Onlardaki hâkim jüri kararına göre cezayı tanımlar. Tek istenilen boyut vardır, onları dinlemek, gerekirse destek olmak ama suç kapsamında ise mutlaka ceza göreceklerini vurgulamaktır. Aş ve iş verilen yerde olmak ve mobil olmayı isterler, kalıcı yeri değil, devamlı göç edebilecekler çevre ve ortam isterler.
- 2) **Tarım Kültürü:** Bu kültürel yapıda insanların yerleşik düzene geçmesi, kasaba, köy ve şehirler kurması ile oluşmaktadır. Burada kendilerine göre bir sistem oluşturunca, diğer şehirlerden özellikleri ayrılınca, onlardan korunmak için askeri düzen ve kaleler inşa edilmiştir. En yakın olan en büyük düşman olmaktadır. Örf adet ve gelenekler yapının işleme için önemlidir. Pamukkale'de kurulan Hierapolis/Hiera şehri kazılarında hukuk sistemini İngilizce olarak yazan İtalyan kazı ekibi başkanı bana kitabı okumam için verdi. *Hırsıza o dönem ölüm, el kesme, dayak, para cezası veriliyormuş* dedim. *Bana oku ve konuşalım* dedi. Keçinin ırzına geçen çiftçi olursa öldürülüyor, keçi yeniyor, tüccar ırzına geçerse para cezası ve ziyafetin parası alınıyor, üst yönetim, Komutan işlerse, niye hayvanı seçti niye insan bulunmadı diye hizmetliler cezalandırılıyor ve ziyafete de davet edildiğini öğrendim. Ülkemizde de seçilmiş, milletvekillerine ceza verilmez algısının, sadece kürsüde söyledikleri sözler, fikirler olduğu, diğer suçlar için Meclis onayı ile mahkeme edilir kuralını anlatmakta zorlanmaktayım. Göç eden artık yabancısıdır, geri dönüşü de kabul edilemez, yeni fikirler ve adetler öğrenen bizi bozar, dışlanmalıdır denilir. Ülkemizde de yabancıyı istemeyiz, istemiyoruz diyenler bu yapıdadırlar. Gerekçe basit onlar bizden değildirler derler. Geçmişlerine bakınca Bulgar göçmeni olmaları da bir enteresan boyut olmaktadır.
- 3) **Endüstri Kültürü:** Bir fabrikada işe giren o fabrikanın adetlerine uymalı, kısaca patronun emrinde olduğunu algılamalıdır denir. Buna karşı Türk Ceza Kanunu'nda² esaslar için Düzenlemeler uymamak suç değildir denilmektedir. **Suçta ve cezada kanunilik ilkesi: Madde 2-** (1) Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükümlenemez. (2) İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz. (3) Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz.

Bu kültürde kıyas ve yorum yapılamaması ve düzenleyici tedbirlere uymamaya ceza verilememesi aşılmakta, disiplin cezası altında bir gerekçe ile işten el çektirilmektedir. Sonuçta patronun dediği olmaktadır.

Başka yerde iş bulurum görüşü de dedikodu ve ihbar hattı ile onu işe alınmaması için patronlara bir nevi baskı uygulanmaktadır. Bu nedenle de göç olasılığı kapatılmaya çalışılmaktadır. Çözüm tövbe etmesi ve daha ucuza çalışması olmaktadır. İbret olarak işletmede sunulmaktadır. Ortak meydanda sıra dayağının anlamı bu olmaktadır. Köleleri yakalayan yine kölelerden oluşan ekiptir.

- 4) **Yüksek Teknoloji Kültürü:** Globalleşen bir Evrende, bilinmeyen büyük amire uyulmalıdır. Batı Kültürü denilir veya başka bir ad ile adlandırılabilir. Hukuk düzeni korumak ile yükümlü bilirkişiler, okumuşlar, yüksek sınıf ve yöneticiler olmaktadır, jüri sistematığı geçerlidir. Birey Hakkı yapısı bu düzeni bozar, bu açıdan birey hakkı diyerek jüri halktan seçilir ama sistem, düzen temeldir.

Ülkemizdeki yapı 2005 yılında kabul edilen Türk Ceza Kanunu'nda netleşmiştir.

Ceza Kanununun amacı²: *Madde 1- (1) Ceza Kanununun amacı; kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemektir. Kanunda, bu amacın gerçekleştirilmesi için ceza sorumluluğunun temel esasları ile suçlar, ceza ve güvenlik tedbirlerinin türleri düzenlenmiştir.*

Kişi hak ve özgürlükleri Kamu Düzeni önünde gelmektedir. Bir örnek verilirse; Anayasa Mahkemesi ile Yargıtay'ın farklı düşüncesi olmuş ve bu basında farklı yorumlanmıştı. Olay bir kişi mahkemenin suçu karar olarak geçirmedeği için seçime katılmış ve milletvekili olmuştur. Yargıtay suç sabit ve ispatlı olması ile mahkeme kararının uygulanmasını istemiştir. Sonuç, TBMM konu gündeme gelmiş, milletvekilliği düşürülmüş, mahkeme kararı işletilmiştir. Bu iki hususun zaman faktörü de TCK da vardır.

Zaman bakımından uygulama²: *Madde 7- (1) İşlendiği zaman yürürlükte bulunan kanuna göre suç sayılmayan bir fiilden dolayı kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. İşlendikten sonra yürürlüğe giren kanuna göre suç sayılmayan bir fiilden dolayı da kimse cezalandırılmaz ve hakkında güvenlik tedbiri uygulanamaz. Böyle bir ceza veya güvenlik tedbiri hükmolünmüşse infazı ve kanuni neticeleri kendiliğinden kalkar. (2) Suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise, failin lehine olan kanun uygulanır ve infaz olunur. (3) Hapis cezasının ertelenmesi, koşullu salıverilme ve tekerrürle ilgili olanlar hariç; infaz rejimine ilişkin hükümler, derhal uygulanır. (4) Geçici veya süreli kanunların, yürürlükte buldukları süre içinde işlenmiş olan suçlar hakkında uygulanmasına devam edilir.*

Olay Mahkeme Kararı olmadığı için suçlu kabul edilmemiş, ama yürürlüğe göre sonra karar gelince de işlem tamamlanmıştır. Sonra itiraz yapıldı, önce kabul edilmiş iken TBMM kararı sonrası reddedilmiştir.

- 5) **Birey Hakları Kültürü:** Burada haklar TCK net tanımlanmaktadır. Bu Yasadan söz edilmez, sözel değil, doğrudan suç ve ceza tanımlaması olduğu içindir.

Ceza Kanununun amacı²: *Madde 1- (1) Ceza Kanununun amacı; kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemektir. Kanunda, bu amacın*

gerçekleştirilmesi için ceza sorumluluğunun temel esasları ile suçlar, ceza ve güvenlik tedbirlerinin türleri düzenlenmiştir.

Kişi hak ve özgürlükleri korunmakta, suç işlenmesi, bunları bozmayı yapanların önlenmesi, barışı korumak ve güvenlik tedbiri alınmasını öngörmektedir. Bunları yapmayanlara da ceza vardır.

Peki adalet kavramı da irdelenmeli ve yapılmaktadır. **Adalet ve kanun önünde eşitlik ilkesi²: Madde 3-** (1) Suç işleyen kişi hakkında işlenen fiilin ağırlığıyla orantılı ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunur. (2) Ceza Kanununun uygulamasında kişiler arasında ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, siyasal veya diğer fikir yahut düşünceleri, felsefi inanç, milli veya sosyal köken, doğum, ekonomik ve diğer toplumsal konuları yönünden ayırım yapılamaz ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınamaz.

Ceza eyleme göre verilmekte, eşitlik söz konusudur.

Ayrıca başka yasal düzenlemeler olursa da: **Özel kanunlarla ilişki²: Madde 5-** (1) Bu Kanunun genel hükümleri, özel ceza kanunları ve ceza içeren kanunlardaki suçlar hakkında da uygulanır.

Birisi bilmiyordum demesi durumu için de zarar ve zulmün net ve somut olması nedeniyle, ben bilmiyordum diyemezler. Yasa Maddesi: **Kanunun bağlayıcılığı²: Madde 4-** (1) Ceza kanunlarını bilmemek mazeret sayılmaz.

Hangi ceza alacağını bilmez, mahkeme kararı ile tanımlanır, savcı isteği ve iddialar değil, ispat gereklidir. Ayrıca kasit, dikkat/özen eksikliği, ilk sefer, hata ve kaza gibi durumlara göre ceza taktiri de farklı olmaktadır. İlk işleyen ve özür içinde olana en alt ceza taktiri yapılır.

Göç durumunda tek anlayışlı olan bu kültürdeki insanlardır. Bu nedenle bu yapıda olanlar göçü kendi menfaatleri için, eğitim ve kazanç için yaparlar. Sevgi ile insanlık boyutunda, paylaşım ile hizmet amacıyla güvenli ve inanarak yaparlar. Geri dönüşte aynı yapıda olur, kısaca sorun olmayan tek kültürel yapıdır.

- 6) **Karma Kültürel Yapı:** Bu kültür, karma yapıda insanları toplar ki tüm ülkeler bu yapıdadır denilebilir. Bir kişi kendi kişilik ve menfaatinin aksine bir yaklaşım ve özellikle hayati tehlike varsa göçmüştür. Bu zaman içinde birey haklarının olduğu ve bunu takip eden ve izleyenler olunca bu yerlere göçerler. Burada da kendilerine insancıl yaklaşım yapılması ve uluslararası da savunulmaları ile artık Birey Hakları Kültürü elemanı olurlar. Daha önce rejime ve sistem ile çalışanlar bile, isyan etmeleri beklenmeyenlerin ayaklanması gözlenir. Rakip olmaları nedeniyle birlikte olması beklenilmeyenler birleşince, cepheler düşer, kendi elemanları bile onlarla savaşmaz olur, çekilirler.

Türkiye'nin güney hareketlerinde 60 bin kişi eğitilmiş ve silahlandırılmış iken, karşımıza çıkan 3,500 kişi öldürülünce, özel yapı içinde birlikte olmuş, tüm mağara ve depoları da göstermişlerdir.

Bu sevgi ve insanlığın zaferi olmaktadır, insanlar zaman içinde söylev ve yazılı imzalara değil, davranış ve eyleme bakarak karar vermişlerdir. Zaman daima birey haklarına uyanlara yarar.

Sonuç

Göç bir yerden diğer yere gitmek ötesinde bir boyuttur. Seyahat yapsanız bile kendinizi götürmekte, kendi kişilik, kendi kültürel özelliğiniz ve temsili olarak, kıyafetiniz üstünüzde olmaktadır.

Gittiğiniz yerde ne olacak, zaten kişilik taviz vermek istemediğiniz bir yerde olmak zorunluluk ise, sizin haklarınız tanınmalı ve öncelikle yaşam hakkınız korunmalı ve gözetilmelidir.

Kültürel yapı gittiğiniz yerde oluşturmak mı, yoksa o kültür içinde asimile olmak mı? İkisi de istenmez, oluşan karma kültürel yapıdır.

İnanç temelde aynı boyutta topluluk olması ve öldürme gerekçesi ile tutulması nedeniyle genellikle diğer makalelerde geniş olarak Kuran^{3,4} ayetleri belirtilecek ve bu şekilde olmadığı, kul hakkı temelinde olduğu, düzen adı altına öldürme ve sürülme, kısıtlama yapılmayacağı, ayetler ile ve yanlış tercüme ile bu durum vurgulanacaktır.

Makale Suriye gerçeği temelinde genel bakıldığı için, olan ve oluşan değil, genel tüm kapsamlar içinde irdelenmektedir.

Katkılar olursa yararlı olacağı kesindir, çünkü tecrübeye, gerçeklik üzere hakikate dayanmaktadır.

Kaynaklar

- 1) B. Güvenç. Sosyal Antropoloji Dersleri, Hacettepe Tıp Fakültesi
- 2) Türk Ceza Kanunu. www.mevzuat.gov.tr
- 3) Kuran: Ahmed Hulusi, www.ahmedhulusi.org
- 4) Kuran. Yaşar Nuri Öztürk. İnternette pdf